

Groningen, 30-3-2015

Geachte leden van de Raadscommissie Onderwijs en Welzijn,

Het feit ligt er, Grand Theatre is failliet verklaard. U zult er in de Raadscommissievergadering over spreken. De komende periode wordt in het politieke veld nagedacht over de toekomst van wat het Grand in de eerste plaats was: een uniek podium waarmee Groningen als cultuurstad het 'verschil' maakt.

Voor het team van het Grand Theatre is het aanleiding u als Raadscommissie een aantal gedachten vanuit een breed, inhoudelijk perspectief mee te geven.

Tot nu toe zijn we als medewerkers van het Grand Theatre geen gesprekspartner in de planvorming van de adviseur van de wethouder, dhr L. Pot. Wij gaan evenwel uit van de bereidheid van de wethouder deze betrokkenheid alsnog te realiseren

Hoogachtend,

Team Grand Theatre Groningen

contact: medewerkerstg@gmail.com

1. Hoe moeten we de gevolgen van het faillissement zien?

De beslissing van het College om niet in te gaan op het verzoek van het Grand om versnelde bevoorschotting van drie maanden reguliere subsidie, leidde tot een 'kaal' faillissement met vooral ernstige consequenties voor personeel en kunstenaars. 22 medewerkers van het Grand Theatre staan, na een veelal langjarige inzet voor de Groningse cultuursector zonder sociaal plan binnenkort op straat. De schade voor de sector is echter groter. Schuldeisers in het faillissement zijn vooral ook (noordelijke) kunstenaars en kleine Groninger bedrijven. Ziet de wethouder het als een verantwoordelijkheid van de gemeente om deze schade te verkleinen?

Een viertal kunstenaarsprojecten, vooral gefinancierd door het landelijke Fonds Podiumkunsten, kwam tot stilstand door het faillissement. De wethouder liet de financiële redding van deze projecten over aan datzelfde Fonds. Als hij daarvoor met het Fonds gaat samenwerken, zal zijn inzet op 'city of talent' kleur krijgen en wordt de relatie met landelijke financiers, zoals het Fonds Podiumkunsten, versterkt.

2. Wat leren we als stad van het faillissement?

Binnen het scherpst mogelijke gemeentelijk verantwoordingsregime vanaf 2013 (met kwartaalrapportages) werd door het Gemeentelijk apparaat de escalatie van de problemen niet opgemerkt. Het was het personeel dat een onnatuurlijke rol nam door deze escalatie in het najaar als eerste te signaleren, het vertrouwen in de directeur/bestuurder op te zeggen en de Raad van Toezicht te vragen om maatregelen.

De neiging kan ontstaan om naar aanleiding van de ontstane problemen de regie over de inhoudelijke nalatenschap van het Grand Theatre binnen de gemeentelijke sfeer te trekken. Dit lijkt ons een verleiding die weerstaan moet worden. De belangrijkste oorzaken van het financiële fiasco, slecht management en onvoldoende toezicht, staan immers los van het onderscheid 'gemeentelijk' of 'privaat'. Wij kunnen ons volop actuele aandachtspunten qua financiën en 'control' binnen het gemeentelijk domein voorstellen (Martiniplaza, Vrijdag, OPSB).

3. Andere verleidingen

Bij verkoop van het Grand Theatre als gebouw heeft de gemeente het recht van eerste koop, tegen een

gunstige (gefixeerde) prijs. Dit zou de gemeente in een tweede verleiding kunnen brengen, namelijk om het Grand Theatre pand te kopen en vervolgens, bijvoorbeeld via Oosterpoort / Stadsschouwburg, regie uit te oefenen over de toekomstige invulling. We vragen ons af of er een principiële voorkeur leeft voor een doorstart van het Grand Theatre als onafhankelijk podium of juist voor 'inlijving' binnen het gemeentelijk apparaat. In dat laatste geval zou het publieke aandeel in de cultuursector in de gemeente Groningen oplopen naar boven 90%. Is een dergelijke regie goed voor de vitaliteit en de ondernemersgeest van het Groninger cultuurveld? Lijkt het niet wenselijker om voor de invulling van een actueel podium te zoeken naar een samenwerkingsmodel van verschillende (private) podiumkunstorganisaties in de stad. Een vertaling hiervan kan zijn: een 'shareholderschap' van verschillende partijen in een innovatief bestuurlijk model. Wij gaan ervan uit dat de wethouder de ruimte voor het onderzoeken van scenario's met die richting nadrukkelijk creëert.

Een andere verleiding die zou kunnen ontstaan, is het idee om bestaande huisvestingsproblemen van gezelschappen in de stad op te lossen middels het plotseling leeg gekomen Grand Theatre. Een toekomstige bestemming als structurele locatie voor een 'huisgezelschap' of als repetitieruimte brengt de publieksfunctie van het theater aan de Grote Markt in gevaar. Een brede blik op wat de best mogelijke locaties zijn voor productie en podiumfuncties in de stad is nu nodig.

4. Houdt Groningen een programmering die 'verschil' maakt?

Een actuele podiumprogrammering is in Nederland geen hoofddoel van de zogenaamde VSCD-podia. De programmering van deze grotere schouwburgen en concertzalen richt zich op de 'breedte' van het aanbod. Experiment, verdieping en jong talent zijn daarin zeldzaam. Een actuele programmering is een avontuurlijk, dynamisch proces dat de verbinding met de stad aangaat. Een dergelijke verdieping is in Nederland nog nooit ontstaan vanuit een gemeentelijke organisatie. Wij gaan er van uit dat Groningen 'verschil' wil blijven maken' en geen gemiddelde provinciestad wil zijn. Cruciaal daarvoor is dat de stad over een 'tweede' podium beschikt waar het beste uit het middenzaalaanbod wordt gecombineerd met voorstellingen van de 'voorhoede' in de kunsten. Op dit podium zijn de nieuwste makers te zien en vinden landelijk gewaardeerde festivals als Noorderzon, Jonge Harten, Soundsofmusic, Eurosonic e.a. een kernpodium.

5. Wat willen we in Groningen met talentontwikkeling?

Grand Theatre is een talentontwikkelaar pur sang. Het is de bakermat van nu erkende makers als Ola Mafaalani (NNT), Guy Weizman en Roni Haver (Club Guy & Roni), Elien van den Hoek (Het Houten Huis) en Sjoerd Wagenaar (PeerGrouP). Talentontwikkeling lijkt echter een 'containerbegrip' te worden, vatbaar voor opportunisme en terrein voor subsidiezoekers. Het sec presenteren van jonge kunstenaars op een podium is nog geen talentontwikkeling. Belangrijk is een concentratie op het ontwikkelen van makers en niet op uitvoerders (musici, dansers, acteurs). Een kunstvakonderwijsstage is een voorfase van talentontwikkeling die in dit verband weinig relevantie heeft. Bij talentontwikkeling gaat het voor ons om goed begeleide projecten met een duidelijke artistieke en zakelijke doelstelling. Het Grand Theatre verzorgde dergelijke trajecten veelvuldig, ook de laatste twee jaar. Vaak gebeurde dit in samenwerking met het Fonds Podiumkunsten, de Kunstraad en Noordelijke kunstenaars. De toekomstige uitdaging voor de stad is om talentontwikkeling scherp en concreet vorm te geven en in samenwerking met landelijke financiers onze 'city of talent' kleur en inhoud te geven.